

Een van onze lezers schrijft ons:

In „De Reformatie” van vorige week schreef u (als ik me niet vergis), dat de G.D.U. er niet zulke domme propagandisten op uitstuurt als de N.S.B. Dat ben ik niet geheel met u eens.

Vorig jaar bij de Prov. Statenverkiezingen trad hier in Bl. op voor een (overigens mislukte) vergadering der G.D.U. de heer Geiz uit Den Haag. In zijn „rode” merkte hij o.a. op, dat de „toon” in Christelijke kringen wel beter is dan in wereldsche, maar „dat een schoothondje van een dame het er beter heeft dan een Christelijke arbeider.”

‘k Was eerst van plan te debatteren, maar bij deze woorden ben ik uit protest weggegaan.

Is het „bemoedigend”, als de wedergeboorte onderworpen is aan de „wet” der geboorte, en de geest aan die van het vleesch, en de genade aan die der natuur?

Aan het slot van mijn bespreking van Prof. Heppa „Diagnose” word ik herinnerd, als ik lees wat Ds J. M. Spier schrijft in „Geref. Kh. Hoeksche Waard”:

Een Geref. predikant bespreekt in een Geref. Kerkbode de bekende brochure, die Prof. Hepp laatst schreef onder de titel: „Dreigende deformatie”.

In deze bespreking lezen we de volgende woorden:

„Er is iets bemoedigends in het begin van deze brochure, omdat Prof. Hepp deformatie iets periodieks noemt, d.w.z. dat het geen groote verwondering behoeft te baren, omdat de geschiedenis haar als vanzelf als 'tware schept.”

We gunnen onzen collega z'n bemoediging, doch kunnen die helaas niet met hem delen, omdat ze rust op ondeugdelijke gronden.

Immers, wie deformatie (d.i. kerkverwording) iets periodieks noemt, vervalst de geschiedenis door haar te maken tot een natuurgebeuren, zoals bijv. de wisseling der jaargetijden. Als het winter wordt, kunnen we inderdaad zeggen, dat daarin iets bemoedigends ligt, omdat op de winter de lente volgt. Maar de geschiedenis, de kerkgeschiedenis, is wezenlijk iets anders dan het natuurgebeuren. Evenmin als we een toekomstige reformatie-tijd wiskunstig kunnen berekenen, evenmin kunnen we een deformatie-tijd voorspellen. Want de geschiedenis wordt — onder de leiding Gods — gevormd door verantwoordelijke mensen. Treedt deformatie in, dan is dat een bewijs, dat die verantwoordelijke mensen ongehoorzaam zijn geweest aan de wetten, die God voor de geschiedenis gesteld heeft. Daarin ligt niets bemoedigends, alleen maar iets bedroevends, want dat had niet zo mogen zijn.

Deformatie is geen noodlot, doch een aanklacht.

Is het „bemoedigend”, als... enz.?

Och neen.

Want gelukkig is het niet zoo.

K. S.

BOEKBESPREKING

Rinke Tolman en J. I. van Schaick, „Door Veld en Beemd”.

J. H. Kok, z.j. — Kampen.

In de „Nieuwe Rott. Crt” van 8 Nov., ochtendblad A, komt een artikel voor over de schade, die „het natuurschoon” van o.m. het Kampereiland lijden zal tengevolge van de inpolderingswerkzaamheden ter drooglegging van het IJsselmeer. Het Kampereiland is volgens kenners — de „N.R.C.” wijst er nog op — een der merk-

waardigste broedplaatsen van West-Europa. Veel meer van dit alles wordt verteld in het hierboven vermelde boek. De schrijvers hebben aan het Kampereiland heel wat aandacht gewijd. Doch ook veel andere plekken in Nederland kennen ze. En zoo hebben ze ons een boek kunnen geven van bijzonder rijken inhoud, met prachtige, originele foto's. Zoals de titel aangeeft, zijn het verslagen van verkenningstochten der auteurs in het open veld. Een wereld, waarin de meesten onder helaas volslagen vreemd zijn, gaat open, en heel een vreemd woordenboek — namen van vogels en planten — ook. Dezelfde auteurs gaven vroeger een boek „Door Hei en Polder”. Ze hebben hun door dit werk gevestigden naam in dit nieuwe werk hooggehouden. Ook zonder dat zij boeien op de bepaalde manier van auteurs als Long of Lons, houden zij den lezer toch vast, en geven hem veel, dat hij toch eigenlijk hard noodig heeft.

K. S.

Zondagschooluitgaven Firma Callenbach, Nijkerk.

De firma Callenbach zond ons volgende uitgaven:

Anne de Vries, Op de Groote Heide (2e druk, 47 blz.).
Nel v. d. Vlis, Een jongetje in de sneeuw (48 blz.).
Jeanne Mari, Ons Nalleke zal... (48 blz.).
W. G. v. d. Hulst, Rozemarijntje (3de druk, 90 blz.).
Phé Wijnbeek, De Bongole (76 blz.).
C. Vlasveld, Als je maar wilt (76 blz.).
Johan v. d. Baaren, Het knapstool (91 blz.).
D. A. v. Binsbergen, Gerda de Batavendochter (93 blz.).
Johan v. Hulzen, Vliegtuigbouwers (107 blz.).
T. Bokma, De Peppels fluiten (46 blz.).
B. Smit, De groote kindervriend en Maup (48 blz.).
Hesba Stretton, Jessica's eerste gebed (22e dr., 75 blz.).
K. Norel, Twee Ankers (78 blz.).
W. G. v. d. Hulst, Wout de scheepjongen (5e druk, 77 blz.).
Anne de Vries, Met z'n vieren (38 blz.).
N. M. Schouten, Teun en Tom (36 blz.).
Jo Kalmijn-Spienburg, Olletje-Nolletje-Tooverkolletje (38 blz.).
N. Faber-Meynen, Een dag bij Keesje (40 blz.).
Phé Wijnbeek, Van een kleine jongen die groot wou zijn (32 blz.).
Francina, Wie de prijs kreeg (30 blz.).
Anne de Vries, Bertus en Bruno (2e druk, 32 blz.).
H. Westerink, Mimi (23 blz.).
Nel van der Vlis, Pip uit de woonwagen (24 blz.).
W. G. v. d. Hulst, Het gat in de heg (6e druk, 24 blz.).
W. G. v. d. Hulst, Een Held (4e druk, 16 blz.).
H. Hoogeveen, Schooljongens (74 blz.).
G. van Bokhorst, Zoo'n Heikneuter (76 blz.).
Anne de Vries, De Strooper (2e druk, 59 blz.).
H. te Merwe, Toch de sterkste (2e druk, 62 blz.).
C. Th. Jongejan-de Groot, Het meisje uit het bosch (60 blz.).
W. G. v. d. Hulst, Het karretje (61 blz.).
W. G. v. d. Hulst, Hans in 't bosch (3e druk, 59 blz.).
Heleen, Wilde Wietske (2e druk, 61 blz.).
Heleen, Het huis met de leeuwen (60 blz.).

Tot zoover de respectabele lijst. Paedagogen genoeg. Dat ze allen, stuk voor stuk, hun paedagogie met onze paedagogiek in overeenstemming brachten, zou ik niet durven beweren. Maar een „steekproef” hier en daar nemende, vond ik toch wel veel goeds. Men kan uit de veelheid dezer reeks ruim en goed kiezen.

K. S.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweelst te:
Gameren: Cand. J. van Hoegee te Utrecht en Cand. H. van Twillert, hulppred. te Beekbergen.

Aangenomen naar:

Amsterdam-West: J. B. v. d. Sijs te Steenwijk.

Afscheid van:

Ter Aar: D. Warnink. Tekst: 2 Cor. 5:20.
Wester-Einden: C. G. Bos. Tekst: 2 Tim. 2:19.

Ds W. van 't Sant, †

In den ouderdom van 53 jaar is Woensdagmorgen 11 Nov. overleden Ds W. van 't Sant, predikant der Gereformeerde Kerk te 's-Gravenhage-West.

Emeritaat Ds W. Weener.

De Classis Grootegast der Geref. Kerken heeft aan Ds W. Weener te Munnekezijl eervol emeritaat verleend met ingang van 1 Mei a.s.

Gereformeerde Kerk te Kootwijkerbroek.

Te Kootwijkerbroek, tot dusver kerkelijk behorende te Kootwijk, is 1 November een zelfstandige Geref. Kerk getuurd.

Tot hulpprediker is benoemd cand. L. Berger te 's-Gravenhage, die de benoeming heeft aangenomen.

Hulpprediker.

Door den kerkeraad der Geref. Kerk te Wirdum (Fr.) benoemd tot hulpprediker voor den arbeid te Grouw-Irma de heer A. Vellema, cand. te Blija, die deze benoeming heeft aangenomen.

Candidaten tot den Heiligen Dienst.

De Classis 's-Gravenhage der Geref. Kerken heeft praeparatoir geëxamineerd en met algemeene stemmen beroepbaar verklaard de heeren J. L. v. Apeldoorn, Galileistraat 111 (telefoon 337454); K. J. Kraan, Loosduinschedijk 111 (telefoon 337454); Moens, Elzstraat 29 (telefoon 33196); D. G. Molenaar, Galileistraat 41 en C. A. de Ridder, Pomonaal 41 (telefoon 338551), allen te 's-Gravenhage en A. v. d. Berg Voorburg, Parkweg 129, allen candidaten aan de Vrije Universiteit.

Door de Classis Middelburg is praeparatoir geëxamineerd en met algemeene stemmen beroepbaar verklaard, de heer A. v. d. Sluijs, Seisbolwerk 208, Middelburg (telefoon 444444), candidaat aan de Vrije Universiteit.

Deze kandidaten zullen allen gaarne des Zondags de bediening en een eventueel beroep terstond in overweging nemen.

„GEREF. KERKEN IN HERSTELD VERBAND.”

Beroepen te:

Zaandam: J. J. Buskes Jr. te Amsterdam-Zuid.

Aangenomen naar:

Hilversum: E. L. Smelik te Rotterdam.

Bedankt voor:

Enschede: E. L. Smelik te Rotterdam.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Doosburg: M. Baan te Rijnsburg.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Rijssen: W. C. Lamain te Rotterdam.

Bedankt voor:

Terneuzen: M. Heikoop te Utrecht.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Groot-Ammer: W. J. van Lokhorst te Hilversum.
Hierden: A. H. J. G. van Voorthuizen te Wezep.
Jaarsveld: Cand. C. C. T. Postma te Utrecht.
Makkum-Cornwerd: J. J. F. Franck te Hindeloopen.
Molenaarsgraaf en te Wijngaarden: Cand. J. Batelaan te Roden.
Oosternieland (toez.): Cand. D. Kramer te Berlikum.
Termonden-Borgweer: E. A. A. Snijdelaar te Schoonloo.

Aangenomen naar:

Oosternier (toez.): D. Siemelink te Emmen-Compascuum.

Bedankt voor:

Oldebroek: D. Th. Keek te Staphorst.

Afscheid van:

Bergum: F. W. J. Brümmer. Tekst: Luc. 16:2.

Genemuiden: H. Bout. Tekst: Judas: 24 en 25.

Vaassen: G. v. d. Zee. Tekst: Joz. 1:5.

Chr. Muziektijdschrift „DE HARP”

met

maandelijkse Muziekbijlage

f1.50 per jaar

onder redactie van F. PIJLMAN

Neemt proof met een abonnement en U zult algehele voldoening smaken.

Administratie-Adres:

te Helmersstraat 94 - Amsterdam (W.)

Plaats uw Familie-Advertentie in „De Reformatie”

J. C. WIRTZ Cz.

BEKNOPT OVERZICHT DER KERKGESCHIEDENIS.

ZESDE DRUK

Prijs 40 cts.

Verkrijgbaar bij den boekhandel en bij de uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE - Goes

Versterking van de stem - adem - uitspraak

Em.-pred. en gedipl. spraakleeraar bezoekt Geref. pastorieën.

J. A. P. BIJL, Zeist, La v. B. en R. 7a.

KERKSPLITSING

een „geloofstuk” en geen „waagstuk”.
Geen praot langer maar daad.

DOOR

Ds. W. F. C. VAN HELSDINGEN

Prijs f 0.25.

Bij afname van 10 exx. f 0.20 per ex.

Voor kerken waarin dit onderwerp in bespreking is, is deze brochure van zeer groot belang! Terwijl voor alle grootere kerken de brochure zeer oriënterende voorlichting geeft.

Verkrijgbaar bij den boekhandel, en, na storting van het bedrag op postrekening no. 36000, bij de Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

Veertien eenvoudige Oefeningen

nagelaten door A. PUNT in leven Oefenaar bij de Geref. Kerken met een woord ter inleiding van Prof. Dr F. W. GROSHUDE

Uitgegeven ten voordeele van de V.U.

Met portret van den schrijver — 192 bladz. f 1.25.

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de

Uitgevers Oosterbaan & Le Cointre - Goes.

TWEEDE DRUK

LOURENS INGELSE

EEN EPISODE UIT HET GEESTELIK LEVEN OP WALCHEREN OMSTREEKS 1780

DOOR A. JANSE

(Hoofd der Chr. School, Biggekerke)

De Schrijver onderscheidt scherp de „MODERNE” RICHTING die het innerlijke „bevindelijke” leven door zelfonderzoek tracht te peilen en op deze ervaringskennis het geloofsleven wil doen rusten en DE REFORMATISCHE PRACTIJK, die Gods Woord als grond des geloofs aanvaardt en in de zelfbeproeving zich afvraagt: hoe sta ik tegenover dat Woord? Hij wijst op de heillooze gevolgen van de eerstgenoemde richting, zooals die heel sterk uitkomen in de geschiedenis van Ingelse.

Prijs f 0.60.

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

BESTUREN, HOOFDEN EN ONDERWIJZERS VAN CHRISTELIJKE SCHOLEN, die in dezen tijd op de hoogte willen blijven van wat er in de kringen van het Chr. onderwijs omgaat, vinden daartoe hun blad in het vrije schoolblad

„DE SCHOOL MET DEN BIJBEL”

WEEKBLAD VOOR HET CHRISTELIJK ONDERWIJS

Het blad, dat onder leiding staat van de redacteurs A. J. DREWES, en L. v. d. ZWEEP, telt de meest bevoegde medewerkers, o.a. voor wetstechnische zaken, en geeft een getrouw beeld van de stroomingen en feiten op het terrein van het Chr. L.O.

Men neme een proefabonnement voor een half jaar à f 2.20, bij vooruitbetaling te storten op postrek. 36000, bij de Uitgevers OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

Uitgaven van

OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

DE BIJBELSE GESCHIEDENIS

naverteld voor jongens en meisjes

door

H. J. VAN WIJLEN

1. GIDEON Prijs 1.00
2. DE OPWEKKING VAN LAZARUS Prijs 1.00
3. a. DE WIJZEN UIT HET OOSTEN Prijs 1.00
b. SIMON BIJ DE KRIJGSMACHTEN IN DE ZAAL Prijs 1.00
4. a. HANNA, DE MOEDER VAN SAMUEL Prijs 1.00
b. DE GESCHIEDENIS VAN NAAMAN, DEN SYRIER Prijs 1.00
c. DE GELUKEN VAN SAMUEL, DIE TWEE ZONEN Kreef Prijs 1.00
d. JESUS EN DE SAMARITAANSE VROUW Prijs 1.00
5. DE DAG VAN 's-HEEREN STANDING Prijs 1.00

Verkrijgbaar in den Boekhandel of na overschrijving van het bedrag op postrek. No. 36000, bij de Uitgevers

Medew.
Alme.
Mevr.
Dr. I.
Drs.
Erme.
's-Gr.
Phil.
Ds. F.

Alle s.
Prof.

INHOUD:
Uit de Se.
Kerkelijk
aard...
Parkeeren:
brochure o.
van het V.
Vakwetens.
— Persaal

Reeds i.
kwam Pro.
en bij on.
indruk va.
ja, reeds
zijn hand,
toestand,
schuld de.
ter sprake
in het cer.
Christelijk
derland al
Zaandam
predikant
besproken
mannen a.
melkamp,
lunga, W.
enkelen) i.
zaamheder
De kerker
zij het ter
haar voor
stelling en
Het sch.
pleegd en
gen. Daar
wal ze be.
lichaam e.
hoe zou i.
nooden de
de spul
voelen van
dienstwaar
nen als F.
kerk een
haar kran.
vijftig jaar
arbeid vel.
des lands
sche were.
Christenen
trale” inri.
Toch were
bovengeno.
een refera.
„Psychoth.
weer eens
toegestemd
de Christi.
worden d.
straks nog
taak en ro.
die zelf ni.
Gods Woc.
Het doel
het eerste
dering va.
Woord va.